

paa Erlæggelse af Dagmulkter til et Beløb af 3825 Kr., som »Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft«, Berlin, havde paadraget sig ved forsinket Aflevering af Maskinerne til Elektricitetsværket.

Mødet den 19de November 1903.

432 — 1898. Efter Indstilling af Udvalget for Alderdomsasylets Opførelse vedtog man i Henhold til afholdt Licitation at overdrage Udførelsen af Gas- og Vandmesterarbejdet i Bygningen til den lavest bydende: Gas- og Vandmester *J. H. Hess* for 1870 Kr. 90 Ø.

355 og 356 — 1901. Ved Behandlingen af Budgettet for 1902 blev det til Budgetudvalget henviste Forslag til Udvidelse af Nordre og Søndre Byskoler afgjort derhen, at Udgifterne hertil skulde afholdes af Laanemidler (se 1901, S. 230 og Till. D, S. 129). I Henhold hertil blev der paa Kommunens Laan af 1902 opført et Beløb af 60,000 Kr. til »Tilbygninger til ældre Skolebygninger«. — Til nærmere Forklaring af de paatænkte Udvidelser forelaa nu følgende Indstilling fra Skoleudvalget af 11te d. M. paategnet det fra Overlæreren ved Nordre Byskole i sin Tid afgivne Andragende om Indretning af en Overlærerbolig og et særskilt Sanglokale ved Skolen:

»Udvalget tillader sig paany at anbefale denne Sag i Forbindelse med en Plan om en mindre Udvidelse af Nordre Byskoles ene Sidefløj ud mod Gaarden, det sidste til Indretning af et Badelokale. — Man skal foruden den tidligere Motivering tillade sig at henlede Byraadets Opmærksomhed paa, at der ved disse Tilbygninger samt ved en i medfølgende Skrivelse foreslaaet Tilbygning til Gymnastikhuset vil opnaas følgende:

- En Bolig ved Skolen for Overlæreren, som nu er den eneste Overlærer, der ikke har Embedsbolig;
- Et Sanglokale, som Skolen trænger haardt til;
- En Badeindretning, hvorom man skal bemærke, at Ministeriet i sine Bemærkninger til det nylig forelagte Lovforslag om Tillæg til Skoleloven af 24de Marts 1899 udtaler, at det tænker paa at indføre Skolebade som Fag;
- Et Omklædnings- og et Rekvisitrum ved Gymnastiksalen, hvortil der trænges.

Angaaende Bekostningerne ved disse Planer, samt ved de delvis sideordnede ved de søndre Byskoler, bemærkes, at der vil blive Tale om en Udgift paa i alt ca. 50,000 Kr., nemlig ved nordre Skole: ca. 20,000 Kr. til Overlærerbolig og Sanglokale (i denne Sum er Købet af Naboejendommen indbefattet), ca. 10,000 Kr. til Badelokale og 1400 Kr. til Udvidelse af Gymnastikhuset; ved de søndre Skoler: 16,000 Kr. for Tilbygningen og 4000 Kr. til Montering af Badeindretningen. — Dog bemærkes, at disse Overslag ere kalkulatoriske, men formentlig saa rundelige, at Udvalget tør antage, at Arbejderne kan udføres og nye Tegninger tilvejebringes for omtrent den nævnte Sum.

Hvis Byraadet godkender Planerne i Principet, er det Udvalgets Mening, at det bør overdrages en Arkitekt at udarbejde Planer og Overslag, som saa senere vil blive forelagt Byraadet til Approbation.«

Byraadet tiltraadte Indstillingen og bemyndigede Udvalget til ved en Arkitekt at lade udarbejde nærmere Planer og Overslag.

(Se Mødet den 28de Januar 1904.)

9⁴ — 1903. Fra 2den Generalkommandointendantur var under 10de d. M. modtaget følgende Skrivelse:

»Efter at Generalkommandointendanturen efter Modtagelsen af det ærede Byraads Skrivelse Nr. 414 af

14de September d. A. havde gjort Indstilling til Forplejningskorpset angaaende Foretagelse af forskellige Ændringer i den mellem Krigsbestyrelsen og Byraadet under 28de November 1890 afsluttede Overenskomst om Benyttelsen og Bestyrelsen af de ved Kommunens Foranstaltning (samme Steds) opførte Kaserneetablissementer for Garnisonen, har Korpset under 7de ds. meddelt Intendanturen, at det for sit Vedkommende approberer, at der i Anledning af, at Kommunens Regnskabsaar fremtidig skal omfatte Finansaaret i Stedet for som hidtil Kalenderaaret, foretages følgende Ændringer i de Tidsangivelser, der indeholdes i den fornævnte Overenskomst, saaledes som denne foreligger trykt:

- i Punkt 5, 6te og 11te Linie, i Punkt 7, 5te Linie, i Punkt 8, 3die Linie samt i Punkt 15, 4de Linie ændres: »Kalenderaar« til »Finansaar«,
- i Punkt 7, 1ste Linie, ændres: »udløbet af August Maaned« til »den 15de Oktober«,
- i Punkt 8, 3die Linie, ændres: »November« til »Februar«,
- i Punkt 8, 9de og 10de Linie, samt i Punkt 10, 2den Linie ændres: »Kalenderaaret« til »Finansaaret«.

Ved ifølge Forplejningskorpsets Paalæg at meddele foranstaaende undlader Intendanturen ikke at forespørge det ærede Byraad, hvorvidt der for sammes Vedkommende maatte have noget at indvende herimod, og om Byraadet, hvis det godkender de foreslaaede Ændringer, maatte anse det for nødvendigt, at de her beroende Original-Overenskomster forsynes med Paategning om de foran anførte Ændringer, idet Intendanturen for det sidste Spørgsmaals Vedkommende skal oplyse, at Forplejningskorpset paa dertil af Intendanturen given Foranledning har udtalt, at det ikke for sit Vedkommende anser det for nødvendigt, at der gives Original-Overenskomsterne Paategning om Ændringerne.

Toges til Efterretning, idet Byraadet frafaldt Ændringernes Paategning paa Original-Overenskomsterne.

99 — 1903. Under 3die Februar d. A. havde Byraadet modtaget et Andragende fra Grundejerne i Nørregade om, at Gaden maatte blive forsynet med elektrisk Gadebelysning paa samme Vilkaar som Ryesgade og Søndergade. (Forhdl. 1901, S. 222.)

Andragendet havde været overgivet Udvalget for Gas- og Elektricitetsværket til Erklæring, og fra dette forelaa nu Indstilling om at bevilge Andragendet paa Betingelse af, at Grundejerne kontant udrede Udgifterne ved de fornødne 4 Buelampers Installation: 1450 Kr. samt, at *samtlig*e Grundejere ved Deklaration, der tinglæses paa deres Ejendomme, forpligte sig til kvartalsvis forud at indbetale til Kommunen den Merudgift, som den elektriske Gadebelysning vil foranledige, o: 865 Kr. aarlig, fordelt paa de enkelte Ejendomme efter Façadelængde, dog ikke over 1 Kr. 34 Øre aarlig pr. løb. Alen Façade.

(Se Mødet den 14de April 1904.)

57 — 1902. I Byraadets Møde den 23de Januar f. A. blev der fremsat Forslag om i Anledning af den da forestaaende Indvielse af *Københavns ny Raadhus* at søge Tilslutning fra samtlige Landets Købstadkommuner til en Fællesgave til Københavns Kommune til Raadhusets Udsmykning, og der nedsattes et Udvalg bestaaende af *Formanden, Nørgaard* og *Joh. Pedersen* til at fremkomme med nærmere Forslag angaaende Planens Realisation.

Efter at Udvalget havde henvendt sig til Raadhusets Arkitekt, *M. Nyrop*, og fra ham modtaget en Udtalelse om, hvorledes en Udsmykning af Raadhuset kunde tænkes udført enten ved Ophængning af Vaabenskjolde fra de forskellige Byer langs Festsalens Vægge eller ved Anbringelse af Vægmalерier fra Landets forskellige Provinser i Borgerrepræsentationens Mødesal, blev det i Mødet den 27de Februar næstefter vedtaget at søge Planen gennemført paa

Grundlag af det først nævnte Forslag, idet de omtalte Vaabenskjolde, udskaarne i Træ og malede med forskellige Farver, vilde kunne tilvejebringes for ca. 86 Kr. pr. Stk., medens en Udsmykning med Vægmaleries ikke kunde udføres for mindre end ca. 10,500 Kr.

I Henhold hertil blev der under 28de s. M. tilskrevet samtlige Købstadkommuner saaledes:

»Som det maaske vil være det ærede Byraad bekendt vil den officielle Indvielse af Københavns ny Raadhus finde Sted i indeværende Foraar.

Ligesom der fra privat Side er skænket Københavns Kommune Gaver til Udsmykning af det ny Raadhus, saaledes er der i Aarhus Byraad fremsat den Tanke, at samtlige Landets Købstadkommuner ved denne Lejlighed skulde vise Hovedstaden en Opmærksomhed. Man har tænkt sig en Gave bestaaende af en Række Skjolde med samtlige Byers Vaaben i Farver til Anbringelse i en af Raadhusets Sale.

Raadhusets Arkitekt, med hvem man har forhandlet om Forslaget, har ment, at saadanne Vaabenskjolde kunde danne en smuk Frise i Raadhusets Solennitetsal. Skjoldene skulde efter hans Forslag udføres i en blød Træsart, kaldet Whitewood, med en smal, delvis udskaaren, fremstaaende Kant og med vedkommende Bys Mærke udskaaren paa en dybere liggende Grundmen i et Stykke Træ med denne — altsaa ikke paa limet — malet i Farver efter de bedste Kilder og anvendt Sølv og ægte Guld, hvor Mærket kræver dette, og med Skjoldets Kant ægte forgyldt. Saadanne Skjolde ville, naar der anskaffes 70 Stk. kunne leveres af et københavnsk Firma under Arkitekt Nyrops Kontrol for ca. 72 Kr. pr. Stk. og i mindre Antal ca. 85 Kr. pr. Stk.

Man tillader sig herefter at henstille til det ærede Byraad at slutte sig til den fremsatte Tanke og i bekræftende Fald bemyndige Aarhus Byraad til at fore-

tage det videre fornødne til Forslagets Gennemførelse, idet man af Hensyn til den fremrykkede Tid meget maa ønske at modtage behageligt Svar, saa snart det maatte være belejligt.«

Henvendelsen blev efterhaanden tiltraadt af i alt 46 Kommuner, medens de øvrige dels af økonomiske Grunde maatte afholde sig fra Deltagelse og dels gjorde Tilslutning betinget af, at den samlede Udgift fordeltes mellem Byerne efter Folketal, et Vilkaar som Aarhus Byraad imidlertid ikke kunde antage. — Arkitekt Nyrop blev derefter anmodet om at sørge for Anskaffelsen og Ophængningen af de 47 Vaabenskjolde fra følgende Byer:

»Aalborg, Aarhus, Allinge-Sandvig, Assens, Esbjerg, Faaborg, Fredericia, Frederiksberg, Frederikshavn, Frederikssund, Grenaa, Helsingør, Hjørring, Holbæk, Holstebro, Horsens, Kallundborg, Kjøge, Kolding, Korsør, Lemvig, Maribo, Nakskov, Nyborg, Nykøbing p. Falster, Nykøbing p. Mors, Nykøbing p. Sjælland, Næstved, Odense, Præstø, Ribe, Ringkøbing, Ringsted, Roskilde, Rudkøbing, Rønne, Silkeborg, Skive, Skjelskør, Slagelse, Stege, Storehedinge, Svendborg, Varde, Vejle, Viborg og Vordingborg.«

Det tilføjes her, at Randers, Stubbekøbing og Thisted senere sluttede sig til Planen, samt at Arkitekt Nyrop ved personlig Henvendelse til de resterende Kommuner opnaaede Tilslutning fra saa mange af disse, at af samtlige Købstæder kun Aakirkeby, Ebeltoft, Hasle, Kjerteminde, Rødby, Svaneke og Sæby ikke kom til at deltage.

124 — 1903. I Anledning af en mellem Stadsingeniøren og Statsbanerne ført Forhandling angaaende Tilladelse for Kommunen til at nedlægge en 9" Kloak Stikledning (Kloakeringen af Saltens Bæk) med Tilslutning til den under Ryombanens Spor førte Hovedkloak umiddelbart Nord for Saltens Bæk vedtog Byraadet for dette Arbejdes Vedkommende at indgaa paa de af Statsbanedriften i Skrivelse

af 15de August 1900 (Forhdl. 1900, S. 220) opstillede almindelige Betingelser for Meddelelse af saadan Tilladelse.

360 — 1903. Et Andragende fra Værten i Pavillonon i Riis Skov, Restauratør *H. P. Olsen*, om Nedsættelse af Lejeafgiften fandt Byraadet ikke Anledning til at bevilge.

374 — 1903. Efter Indstilling af Skoleudvalget vedtoges det at lade Skolernes søndre Svømmebadeanstalt udvide med en tredje Fløj mod Syd. Udgiften hertil var anslaaet til 1500 Kr.

375 — 1903. Fra Turistforeningen for Aarhus og Omegn var modtaget følgende Skrivelse:

»Undertegnede Bestyrelse for Turistforeningen for Aarhus og Omegn tillader sig at henlede det ærede Byraads Opmærksomhed paa det ønskelige i, at der snarest mulig opføres en Pavillon med Restaurationslokaler og Hotelværelser i Marselisborg Skov.

Det bliver Aar for Aar mere og mere almindeligt, at større Foreningsmøder, der samle Deltagere fra hele Landet, henlægges til Aarhus, der ved sin Størrelse, sin centrale Beliggenhed og sine skønne Omgivelser særlig egner sig for saadanne Møder. Med disse Møder forbindes i Reglen Udflugter og Fællesspisninger, og man nærer da ret naturlig her i Aarhus det Ønske at vise de fremmede Byens smukke Skove mod Syd. Det er da højst beklageligt, at der ikke der findes de fornødne Restaurationslokaler.

Turisttilstrømningen, der siden Journalistmødet — vel paa Grund af den ved dette fremkaldte Reklame — har været ret betydelig, hæmmes ved, at der ikke kan faas Logi ude i de smukke Omgivelser.

Ogsaa for Byens egne Borgere er det et Savn, at der ikke findes en god Restauration i de stærkt besøgte Dele af Skoven.

Turistforeningens Bestyrelse er vidende om, at By-

raadet har bevilget et stort Pengebeløb til et Hotel ved Varna, og den formoder, at en medvirkende Aarsag til, at dette ikke er bygget, er den, at Stedet for et saadant Hotel snarere burde være mere sydlig i den endnu ikke under Byen indlemmede Del af Skoven.

Bestyrelsen haaber imidlertid, at de ny Skatteloves Indflydelse paa Ønskeligheden af Indlemmelsen af disse Arealer nu kan overses, saa at det ærede Byraad ikke behøver at nære Betænkelighed ved at vælge Pladsen for Pavillonon udenfor det indlemmede.

Hvis Tiden for denne Sags Løsning, saaledes som Turistforeningens Bestyrelse altsaa mener, er kommen, kan der næppe findes nogen hertil bedre egnet Plads end den umiddelbart Syd for Silistria liggende Del af Hørhavens Mark, som ligger beskyttet mod Nord og Vest for de om Sommeren hyppigst herskende Vinde paa et fra Skovranden (Fuglevraa) mod Skrænten ret jævnt skraanende Højdeplateau med storartet Udsigt mod Øst og Syd. Under den smukke, til dels bevoksede Skrænt mod Havet findes den bredeste og bedst beskyttede Strandbred langs hele Skovstrækningen.

Denne Plads ligger centralt i Marselisborg Skove, omtrent lige langt fra Varna og Ørnereden og i passende Afstand fra Byen.

En stor, velindrettet Restaurationsbygning med en større Sal, overdækkede Verandaer og Balkoner og i passende Afstand herfra en Hotelbygning, letbygget, kun beregnet paa Sommerbrug, vil, naar der tillige ved Varna og Ørnereden bygges smaa, fikse Pavilloner for Udsækning af kolde Drikkevarer, paa bedste Maade løse Spørgsmaalet.«

I denne Anledning vedtog Byraadet at svare, at saa længe de med Holme Sogneraad førte Forhandlinger om Indlemmelse af den i Holme Sogn liggende Del af Marselisborg ikke vare tilendebragte, kunde man ikke anse

Tidspunktet for gunstigt for en nærmere Drøftelse af det i Skrivelsen fremsatte Spørgsmaal om Opførelse af Restaurations- og Hotelbygninger i Skaade Skov.

378 — 1903. I Anledning af et af en her boende Skrædermester fremsat Forslag om, at Kommunen paa Grund af de for Tiden høje Kulpriser skulde paatage sig Import og Salg af Kul til Byens Borgere, vedtog man at meddele vedkommende, at denne Virksomhed laa uden for de Byraadet paahvilende Opgaver.

379 — 1903. Byraadet tiltraadte en fra Skoleudvalget foreliggende Indstilling om, at Kommunen godtgjorde Murer- mester *S. Petersen*, Tømrmester *S. Nielsen* og Blikkenslager *P. Lund* de Tab, som Orkanen den 25de—26de December f. A. havde forvoldt dem ved Beskadigelse af den da under Opførelse værende Frederiksbjerg Skole. De paa- gældende Erstatningsbeløb, der efter de forelagte af Arki- tekten godkendte Opgørelser androg henholdsvis 661 Kr. 38 Øre, 60 Kr. 88 Øre og 36 Kr. 30 Øre, ville være at af- holde af Byggekontoen.

382 — 1903. Efter Indstilling af Brolægningsudvalget vedtog man at lade Fortovene i Ny Munkegade og Thunø- gade ud for den ny Brandstation istandsætte med en an- slaaet Udgift af 1120 Kr., der vil være at afholde af Boule- vardkontoen.

387 — 1903. Da den i 1896 efter Forhandling med »Jydsk Telefonaktieselskab« fastsatte Tidsgrænse, indenfor hvilken Selskabet havde forpligtet sig til ikke at forhøje Prisen for Telefonabonnenter her i Aarhus, udløber den 31te December d. A. (se Forhdl. 1896, S. 58), havde Sel- skabet ønsket at indlede Forhandling med Byraadet om en ny Overenskomst.

Udvalget for Bygninger og Inventar blev anmodet om at føre Forhandlingen paa Byraadets Vegne.

(Se Mødet den 14de Januar 1904.)